

Konsekvenser i samhället av Covid-19

Sammanställning av pandemins påverkan
på elevernas mående och kunskapsutveckling

21-05-11

REGION
SÖRMLAND

Handläggare
Elin Liljebäck, strateg, 0766-96 39 02
Charlotte Bergstedt, strateg, 0790-63 15 73

Sammanställning av pandemins påverkan på elevernas mående och kunskapsutveckling

Sedan våren 2020 har elever studerande vid högstadieskolor, gymnasieskolor, Komvux och högre utbildning under perioder fått hela eller delar av sin undervisning via fjärr- och/eller distansundervisning. Viss del av undervisning har erbjudits på plats i skolans lokaler vilket gäller för vissa moment och undervisning för vissa elevgrupper.

Region Sörmland har sammanställt de rapporter/utredningar som publicerats angående pandemins påverkan på elevernas mående och kunskapsutveckling. För att ta del av en viss rapport/utredning har fotnoter infogats samt en käll- /sidförteckning. Sammanställningen togs fram första gången i januari 2021 och detta är den första uppdateringen sedan dess. Ytterligare uppdatering sker i samband med Skolverkets slutrapport i frågan.

Region Sörmland har inte haft som avsikt att ta fram en egen rapport vilket innebär att flera stycken i sammanställningen är direkta avskrifter från rapporten/utredningen som det hänvisas till.

Sammanfattning av rapporter/utredningar

Skolverkets slutredovisning av hur pandemin har påverkat skolväsendet presenteras under våren 2021 och den delrapport som finns tillgänglig är därmed preliminär.

Det som framkommer i de rapporter och utredningar som Region Sörmland tagit del av är:

- Skolresultaten har inte försämrats negativt utifrån pandemin
  - o Björn Åstrand, universitetslektor Umeå universitet samt haft uppdrag som Regeringens särskilde utredare, ifrågasätter dock dessa uppgifter som ett mått på huruvida kvaliteten har bibehållits under pandemin.
  - o Rektorer, i skolinspektionens rapport, menar att resultaten inte har visat på någon större påverkan.
- Frånvaron har ökat, med undantag för gymnasieskolan
  - o Enligt Björn Åstrand har närvaron beskrivits som viktig för elevernas måluppfyllelse. I samtliga verksamheter har elevfrånvaron ökat under pandemin, med undantag för gymnasiet där den minskat.
  - o Ökad frånvaro bland personalen vilket leder till ökad arbetsbelastning för personalen.
- Distansundervisningen har fungerat bra, men inte för alla elevgrupper (inom gymnasiet, Komvux)
- Bedömning och betygssättning har påverkats
- Distansundervisningen innebär en risk för rättssäkerheten och allsidigheten i bedömning och betygssättning
- Pandemin har påverkat skolors möjlighet att tillgodose elevers behov av extra anpassningar och särskilt stöd.
- Vissa elevgrupper är mer sårbara vid distansundervisning

- Det framkommer i flera av rapporterna att eleverna (speciellt i gymnasieskolan och vid den kommunala vuxenutbildningen där det bedrivs distansundervisning) känner oro och nedstämdhet.
  - o Elevhälsan har fått en förstärkt roll
  - o Enligt Skolverkets enkätundersökning framkommer det att begränsningar i den personliga kontakten innebär svårigheter med att främja hälsa och välbefinnande.

Rapporter/utredningar som publicerats

Liv och hälsa ung 2020¹

Under våren 2020 genomförde Region Sörmland Liv & hälsa ung undersökningen för sjunde gången. Sörmländska elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan, årskurs 2 på gymnasiet samt elever i särskolans (ej träningsskola) årskurser 7 till och med sista året på gymnasiesärskolan har deltagit i undersökningen. Frågorna handlar om elevernas livsvillkor, levnadsvanor och hälsa.

Resultaten publiceras i olika former av återkopplingar och i rapporter. Rapporten, *På väg mot Sveriges friskaste län 2025...?* bygger på resultat från undersökningarna genomförda åren 2008-2020. Rapporten ger en övergripande nulägesbeskrivning av ungdomars hälsa. I rapporten synliggörs också hälsoutvecklingen över tid, hur hälsan skiljer sig mellan killar och tjejer, för olika åldrar (i grundskolans årskurser 7 och 9 samt årskurs 2 på gymnasiet) samt för den socioekonomiska indikatorn föräldrarnas sysselsättning. Innehållet publiceras kapitelvis.

I tabell 1 redovisas några resultat från Liv & hälsa ung 2020.

Sörmland Liv & hälsa ung 2020	Tjejer			Killar		
	Åk 7	Åk 9	Åk 2	Åk 7	Åk 9	Åk 2
<i>Resultat andel (%)</i>						
Är stillasittande 10 timmar eller mer under en helg	33	37	46	40	46	47
Mår bra eller mycket bra	64	57	60	82	79	77
Har känt sig stressad minst en gång i veckan eller i stort sett varje dag	56	73	69	32	42	40
Ser ljust eller mycket ljust på framtiden	69	67	63	77	73	71
Är mycket eller ganska orolig för sin familjs ekonomi	13	16	20	7	11	14

Ovanstående siffror hämtades utifrån resultat presenterade för Sörmland

¹ [RUN-HRU20-0023-18 Återkoppling hela länet 201113 643467_1_1.PDF](https://samverkan.regionsormland.se/lhu2020) 2021-01-21 eller <https://samverkan.regionsormland.se/lhu2020>

Skolverkets rapport för vårterminen 2020²

Skolverket har fått i uppdrag att följa upp och utvärdera konsekvenserna av covid-19-pandemin för utbildningen inom skolväsendet. I augusti 2020 kom Skolverket med en delredovisning angående covid-19-pandemins påverkan på skolväsendet. Slutredovisningen kommer att presenteras under våren 2021. Slutsatserna i den presenterade rapporten är därmed preliminära. Rapporten syftar till att ge en sammanhållen bild av de viktigaste resultaten från de undersökningar som gjorts av Skolverket, Skolinspektionen och Specialpedagogiska skolmyndigheten. Rapportens huvudsakliga slutsatser är

- Preliminär betygsstatistik för våren 2020 visar att **skolresultaten inte har förändrats i negativ riktning** under vårens pandemi.
  - o Andelen niondeklassare som är behöriga till gymnasieskolan ökar jämfört med föregående läsår.
  - o Samtidigt har fler avgångselever i gymnasieskolan tagit examen inom tre år.
  - o Skolverken kan dock inte uttala sig om huruvida förändrade förutsättningar för undervisningen har påverkat resultaten.
- **Frånvaron har ökat** bland personal i förskolan och bland personal och elever i grundskolan har ökat till följd av den pågående pandemin. I **gymnasieskolan har frånvaron dock varit lägre** än normalt.
- Distansundervisningen har i huvudsak fungerat bra, men **för vissa grupper av elever har övergången fungerat sämre**. Anledningarna är bland annat
  - o svaga språkkunskaper
  - o försvårande hemförhållanden som avsaknaden av god internetuppkoppling hemma eller studiero, och social oro i hemmet.
- **Bedömningen och betygssättningen i skolväsendet har påverkats** av pandemin.
- Övergången till distansundervisning kan ha inneburit en **risk för rättssäkerheten och allsidigheten i bedömning och betygssättning**. Beror bland annat på
  - o utmaning för lärare att få in ett tillräckligt allsidigt och varierat betygsunderlag
  - o risk att bedömningsunderlagen blir för likartade och att bedömningen blir summativ.
- Pandemin har påverkat skolors möjligheter att tillgodose elevers **behov av extra anpassningar och särskilt stöd**.
  - o Pandemin har krävt nya arbetssätt och lösningar för att ge elever stöd
  - o I grundskolan nämns frånvaro hos personal som en anledning till att det i vissa fall har varit svårt att tillgodose elevers behov av stöd.
- **Vissa elevgrupper är mer sårbara vid distansundervisning**. Dessa elevgrupper har många gånger givits möjlighet att återgå till skolans lokaler för undervisning och stöd.
- **Elevhälsan har fått en förstärkt roll** under covid-19-pandemin.
  - o Nya digitala arbetssätt har utvecklats.
  - o Elevhälsan har i många fall fått uppsökande uppdrag som syftar till att fånga upp elever i behov av stöd.
- Det har funnits utmaningar med genomförandet av prao och arbetsplatsförlagt lärande (apl).
- Flera huvudmän har gjort **ändringar i läsårsplaneringen**.

² <https://www.skolverket.se/download/18.22df6cdd172a07d4e641955/1597322681732/pdf7079.pdf>, 2021-01-20

Skolverkets rapport avseende enkätundersökning bland personal som publicerades i juni 2020³

Skolverkets rapport bygger på en enkätundersökning som riktades till personal inom skolan. Undersökningen gällde personalens uppfattningar om pandemins påverkan på skolan.

- Hög **frånvaro** har lett till utmaningar inom bland annat
  - o bedömning och betygsättning (gymnasiet: svårare att göra en allsidig bedömning och att genomföra prov och examinationer)
  - o möjligheten att ge elever extra anpassningar och särskilt stöd (begränsningar i möjligheterna till fysiska möten med eleverna)
  - o elevhälsa (genom begränsningar i den personliga kontakten blir det svårare att främja hälsa och välbefinnande).
- I gymnasieskolan och vuxenutbildningen framkommer att den rådande situationen påverkar elevernas möjlighet till **studiero** i stor utsträckning.
- en minskning i tillgång på företag och andra verksamheter som kan ta emot elever för **prao och arbetsplatsförlagt lärande**. Vissa skolor har gjort bedömningen att prao eller arbetsplatsförlagt lärande på en arbetsplats har varit olämpligt att genomföra under vårterminen.
  - o Momentet har förlagts till skolan eller
  - o Momentet har skjutits på framtiden.
- **Utvecklingssamtal** genomförs enligt de svarande i stort sett som vanligt.
  - o digitala samtal går att genomföra, men det kräver att eleverna har tillgång till fungerande teknik i hemmet.

Skolinspektionens rapport avseende grundskolan/grundsärskolan som publicerades i november 2020⁴

Rapporten bidrar med en lägesbild från första halvan av höstterminen 2020. Rektorer och elever bedömer hur skolan har hanterat situationen och de omställningar som pandemin dittills medfört. Rapporten bygger på skattningar av vad rektorer och elever anser fungerat bra samt de utmaningar som kvarstår med fokus på undervisningen och arbetet med att främja elevernas närvaro i skolan.

Rektorerna ger uttryck för att

- Flertalet grundskole- och grundsärskolerektorer beskriver att de har en **god beredskap** för att hantera de omställningar som krävs med anledning av pandemin och att de i stor utsträckning fått stöd i detta arbete från skolornas huvudmän.
- Flera av skolorna har erfarit **ökad såväl personal- som elevfrånvaro** under våren. Skolorna har
  - o stärkt arbetet med att följa upp frånvaro
  - o utvecklat olika strategier för att hantera detta genom högre grad av samverkan mellan lärare, beredskap för omorganisering och olika lösningar för att elever ska kunna delta i undervisning hemifrån.
  - o upplevt en fortsatt ökad arbetsbelastning under pandemin, vilket huvudmän behöver ha med i sina riskbedömningar och fortsatta planering.
- Viss förberedelse finns för en eventuell **skolstängning i grundskolan**
  - o planerat för eller prövat att undervisa genom digitala verktyg
  - o särskilda utmaningar vad gäller yngre elever och elever i behov av särskilt stöd

³ <https://www.skolverket.se/download/18.614394bd171bb7d771b1368/1591623737419/pdf6774.pdf>, 2021-01-21

⁴ <https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/ovriga-publikationer/2020/utbildning-under-paverkan-av-coronapandemin---grundskola/>

- det kompensatoriska uppdraget blir ännu svårare att genomföra vid en eventuell skolstängning och att elevers olikvärdiga förutsättningar i tillgång till digitala verktyg kan påverka deras möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen.
- **Grundsärskolerektorer** har i mindre utsträckning planerat för en skolstängning då de menar att det för deras elevgrupp inte är lämpligt eller möjligt att bedriva undervisning med kvalitet på distans.
- Många rektorer har gjort en **analys av hur kunskapsresultaten har påverkats** av omständigheter kopplade till pandemin, och de menar att resultaten inte har visat på någon större påverkan. Däremot har vissa moment i undervisningen fått skjutas upp, främst av smittskyddsskäl.
- Merparten av rektorer uppger att de har en **god lägesbild** av elevers behov av stöd
  - fåtalet nya stödbehov har uppkommit kopplat till pandemin
  - god beredskap för att upprätthålla stöd vid omställningar kopplade till pandemin, men ser att stödbehov kan förändras eller utökas vid en eventuell skolstängning
- Många skolor har **intensifierat sin information till vårdnadshavare** om skolans arbete under pandemin.
  - det är en utmaning att nå fram till vissa vårdnadshavare som inte har svenska som sitt modersmål, i synnerhet om en skolstängning skulle bli aktuell. Det finns skolor som har strategier för att nå ut med information på flera språk.
  - behov av **uppsökande kontakt** med oroliga vårdnadshavare utifrån skolans arbete att motverka smittspridning, skolpliktens betydelse
  - nya former av uppföljning av frånvaro utvecklats

Eleverna ger uttryck för att

- Skolan har informerat om **åtgärder för att minska smittspridning**. Elever är i större utsträckning än rektorer ifrågasättande till efterlevnaden av vissa åtgärder.
  - trängsel i skolans lokaler
  - svårighet att hålla avstånd
- Det **inte förekommer någon utbredd oro** kring pandemin och att de ofta vet vem de ska vända sig till om de känner sig oroliga. Efterlyser däremot ett mer proaktivt och uppsökande arbete från skolans sida för att identifiera och stödja de elever som upplever oro, och att detta arbete ska ske på individnivå.

Skolinspektionens rapport avseende gymnasieskolan som publicerades i december 2020⁵⁶

Under hösten 2020 genomförde Skolinspektionen en granskning som baseras på intervjuer med rektorer och ett urval av elever på 225 gymnasieskolor. Några områden framstår som särskilt utmanade för gymnasieskolorna och eleverna. Bland annat har rektorerna i flera fall en mer positiv bild av utbildningssituationen under pandemin än vad eleverna har. Det framkommer att den nya situationen med distansundervisning har påverkat eleverna, både sett till deras mående och till deras upplevelse av lärandet. Elever lyfter exempelvis fram

- minskad motivation för skolarbetet
- att de ofta känner sig ensamma i sitt lärande
- sämre lärarstöd och kommunikation kring undervisningen jämfört med vanlig undervisning i klassrum.

⁵ <https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/ovriga-publikationer/2020/utbildning-under-coronapandemin---gymnasieskola/> 2021-01-21

⁶ <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/nyheter/ny-rapport-utbildning-under-paverkan-av-coronapandemin-i-gymnasieskolan/> 2021-01-21

- att distansundervisningen har påverkat lärandet, och särskilt i svenska som andraspråk, men många elever upplever också att undervisningen i ämnen som matematik och fysik har fungerat sämre.
- Kan inte samarbeta och diskutera med andra elever på det sätt de vanligen gör i klassrummet.

Positiva resultat från granskningen är att både elever och rektorer

- anser att information och kommunikation om hur smittspridning ska undvikas i skolans lokaler har fungerat bra.
- beskriver att eleverna endera redan har kunnat ta igen sin APL (om den inte kunnat genomföras) eller att det finns en plan för hur det ska göras under hösten.
- skolorna har vidtagit många kreativa åtgärder för att minska smittspridning och att informationen till eleverna om hur de ska agera för att bidra till minskad smittspridning är god.

Även om detta var innan smittspridningen ökade i slutet av höstterminen visar det på att skolorna har en hög förmåga att hantera flera av de situationer som pandemin medför. Positivt är även att det växer fram alltfler lösningar kring hur undervisningen kan fungera på distans och kring hur stöd till elever kan fungera. Rektorer ger flera exempel på detta i rapporten.

Förutom att fortsatt arbeta aktivt och individanpassat för att följa upp och stödja elevernas kunskapsutveckling och mående, ser Skolinspektionen exempelvis att det i många skolor finns ett **behov av att involvera eleverna mer** – både vad gäller att fånga upp deras upplevelser och synpunkter och att hålla dem informerade. Flertalet rektorer anser exempelvis att de har en beredskap för en situation med ökad distansundervisning och att de har planer för hur elever ska ta igen moment som tidigare har ställts in. Det är viktigt och bra. Det verkar dock inte som om information om denna planering når eleverna i tillräcklig grad.

I övrigt framkommer

- skolorna gör stora ansträngningar på många olika sätt för att stödja elever som har svårigheter i skolarbetet. Genom intervjuer med eleverna framkommer dock att eleverna inte alltid känner till det som skolorna gör.
- Återkommande i granskningarna är att möjligheten att följa undervisningen på distans vid milda symtom i många skolor lyfts fram som ett viktigt verktyg för att förhindra smittspridning. Fortfarande skiljer sig inställningen och utförandet mellan olika skolor. I vissa skolor beskriver rektor detta som något som kan ordnas utan större insatser, medan rektorer i andra skolor lyfter fram att det innebär mycket merarbete för lärarna och därför bör undvikas. Det innebär att i vissa skolor kan **elever med milda symtom följa undervisningen, medan elever i andra skolor får frånvaro och missar undervisning** – alternativt är mindre benägna att stanna hemma.
- Utifrån erfarenheterna från vårens distansundervisning ger de flesta rektorer uttryck för att de har en planering och beredskap för hur de ska kunna upprätthålla kvaliteten i utbildningen om ett nytt eller utökat behov av distansundervisning uppstår. En större oro finns i skolor som har mer att ta igen från våren eller som har fler elever som är särskilt sårbara vid distansundervisning – här nämns framförallt elever på introduktionsprogrammen. Skolinspektionen har tidigare påtalat oron för sårbara elevgrupper, vilket hör sammans i Folkhälsomyndighetens nya rekommendation om distansundervisning där undantag görs för elever på introduktionsprogrammen och elever som på andra sätt är sårbara vid distansundervisning.

Skolinspektionens rapport avseende fjärr- och distansundervisning vid kommunal vuxenutbildning⁷

Skolinspektionen publicerade i maj 2021 en granskning av hur arbetet inom den kommunala vuxenutbildningen har sett ut under Coronapandemin.

Resultatet visar att mycket har fungerat väl på de granskade skolorna. Rektorer och eleverna menar att mycket har gjorts för att ge eleverna en flexibel utbildning.

Samtidigt berättar rektorer och elever att det finns stora utmaningar när det gäller fjärr- och distansundervisning. Det är särskilt eleverna som läser SFI (Svenska för invandrare) som haft en svår situation då samtal med personal och andra elever minskat. Det framkommer även att många elevers mående har påverkats negativt utifrån att de sociala kontakterna har minskat.

Resultaten i korthet:

- Flexibiliteten i utbildningen har påverkats negativt av den minskade möjligheten till närundervisning
- Eleverna upplever att de lär sig mer vid närundervisning
- Eleverna får för lite/önskar mer mängdträning och övar hellre i autentiska situationer
- Många elever upplever att det är svårare att visa sina kunskaper på distans
- Elevernas mående har påverkats, i vissa fall mycket negativt, av situationen

Skolinspektionens rapport avseende skolhuvudmännens utmaningar och möjligheter⁸

Skolinspektionen publicerade i augusti 2020 en rapport som beskriver de utmaningar och möjligheter som skolhuvudmännen har ställts inför i samband med Corona-pandemin.

I rapporten framkommer att många huvudmän beskrev att de inledningsvis såg en ökad frånvaro i alla skolformer, men att den har avtagit bland de flesta elevgrupper. Pandemin uppges också ha ökat frånvaron bland personalen i flera skolformer. Flera huvudmän uppger att de är oroade över hur den ökade arbetsbelastningen på personalen kommer att påverka verksamheterna längre fram.

Språkkunskaper och tillgång till digitala verktyg är det som framförallt uppges vara hinder för en välfungerande distansundervisning. De förändrade arbetssätten, med anledning av pandemin, har även gett positiva följder. Bland annat har arbetet med digitala verktyg påskyndats och att samarbetet inom och mellan skolenheter och huvudmän ökat.

Jämställdhetsmyndighetens information om coronapandemin⁹

Jämställdhetsmyndigheten varnar för att det finns en risk för att coronapandemin förstärker tidigare könsmönster.

Coronapandemin ser ut att ha påverkat flickor och pojkar olika i skolan. Elever som har behov av särskilt stöd är vanligare bland pojkar och de kan ha haft svårt att få det stöd de behöver. Flickor

---

⁷ <https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/ovriga-publikationer/2021/fjarr-och-distansundervisning-vid-kommunal-vuxenutbildning/>, 2021-05-11

⁸ <https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/ovriga-publikationer/2020/skolhuvudmans-utmaningar-och-mojligheter-under-corona-pandemin/>, 2021-01-21

⁹ <https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/nyhet/coronapandemin-och-utbildning-ur-ett-jamstalldhetsperspektiv> 2021-01-21

som är mer drabbade av psykisk ohälsa upplever att skolarbetet ökar, vilket riskerar leda till mer stress och psykisk ohälsa.

En annan faktor som kan påverka elevers möjlighet att klara skolan på längre sikt är samhällsutvecklingen och familjers ekonomiska situation, något som riskerar att påverkas negativt av Coronapandemin.

Skolforskningsinstitutets forskningssammanställningar *Att lära på avstånd*¹⁰

Skolforskningsinstitutet har tagit fram en rapport med namnet ”Att lära på avstånd”. Ett av huvudresultaten från forskningsöversikten är att kvaliteten i undervisningen är viktigare än hur lektioner förmedlas. Coronapandemin gör att elever förväntas att studera på avstånd, vilket inte ska förväxlas med självstudier. Flera studier betonar betydelsen av att skapa förutsättningar för elever att integrera med och stödja varandra.

Syftet med den kommenterade översikten är att identifiera och värdera de olika metoder och arbetssätt som kan användas för att möjliggöra lärande när elever inte är fysiskt närvarande i skolan.

Delegationen mot segregation angående covid 19¹¹

Delegationen mot segregation har gett forskare och myndighetsföreträdare i uppdrag att ge sitt perspektiv på relationen mellan segregation och covid-19. Björn Åstrand, universitetslektor vid Umeå universitet med uppdrag som Regeringens särskilde utredare, har skrivit ”Den svenska skolan och coronapandemin – om skolans likvärdighet och segregation”. Björn Åstrand beskriver troliga konsekvenser.

Barn i förskole- och skolålderns hälsa drabbas antagligen främst indirekt genom att familjemedlemmar och äldre släktingar blir sjuka. Björn Åstrand påpekar dock att vi inte vet mycket om detta då skolmyndigheterna inte för nationell statistik om elevers psykiska hälsa. Däremot kan Region Sörmlands enkätundersökning ”Liv och hälsa ung” nämnas i detta sammanhang.

Kvalitet

Björn Åstrands lyfter anledningar som säkerligen påverkat skolans kvalitet negativt

- Hög frånvaro (både bland elever och lärare)
- Lärare som undervisar både på plats samtidigt som de distansundervisar
- Vikarier (med anledning av hög frånvaro)
- Lektionstid som ägnats åt samtal om pandemin
- Oro som påverkar elevernas möjlighet att koncentrera sig
- Familjens inkomst och utbildningsnivå

Åstrand påpekar att betygsinformationen inte är exakt för att beskriva kunskapsutvecklingen då betygen inte är immuna mot systempåverkan.

¹⁰ <https://www.skolfi.se/forskningssammanstallningar/skolforskningsinstitutet-sammanfattar-och-kommenterar/att-lara-pa-avstand/> 2021-01-21

¹¹ <https://www.delmos.se/wp-content/uploads/2020/12/ART6-A%CC%8Astrand-WCAG.pdf>

Närvaron har beskrivits som viktig för elevernas måluppfyllelse. I samtliga verksamheter har elevfrånvaron ökat, med undantag för gymnasiet där den minskat. Även vid slutet av vårterminen 2020 var frånvaron cirka 20% högre än normalt vid terminsslutet. Skolverket har dock kommenterat situationen med att frånvaron bland elever i utsatta områden eller bland elever med mindre gynnsam socioekonomisk bakgrund varit större. Från gymnasieskolan har frånvaron varit högst bland nyanlända elever och andra elever med migrationsbakgrund samt även ”vissa svenskfödda elever med mindre gynnsam socioekonomisk bakgrund”. På Komvux har studieaktiviteten gått ner inom svenska för invandrare och särskild utbildning.

Elever som tidigare har haft upprepad eller längre frånvaro har haft högre närvaro under pandemin (på gymnasieskolorna) samtidigt som elever som av ”olika skäl haft svårigheter att använda digitala verktyg eller kanske haft svårare att hitta studiero och motivation i distansundervisningen” har ökad frånvaro.

Björn Åstrand lyfter att det har varit en ökad lärarfrånvaro i alla skolformer utom i gymnasieskolan.

Studier visar också att skolutbildningen faktiskt är kompensatorisk men att den effekten upphör under de längre studieavbrotten (sommarlov eller dyl). För vissa elever är det därmed inte osannolikt att effekten av detta kan vara i paritet med det ”traditionella” sommarlovs negativa inverkan.

Studie avseende gymnasiet genomförd av Göteborgs universitet¹²

Artikeln ”Online-and-alone (och ofta i sängen) – Elevers berättelser om gymnasietidens sista månader våren 2020” bygger på resultat och analys utifrån frågor ställda till elever

I artikeln framkommer bland annat följande:

- Många elever kämpar med nedstämdhet, oro och stress. De känner sig även känslomässigt utmattade, utan motivation och utan möjlighet att påverka situationen.
- Vissa elever är mer trångbodda än andra, en del har sämre nätverksuppkoppling än andra.
- Lärandets innehållsdimension har snarare handlat om utförande av uppgifter istället för utvecklandet av kunskap, förståelse och färdigheter.
- Avsaknad av lärare/kamrater som ”pushar”.

Källförteckning/Sidhänvisning

<https://samverkan.regionsormland.se/lhu2020>

<https://www.skolverket.se/download/18.22df6cdd172a07d4e641955/1597322681732/pdf7079.pdf>

<https://www.skolverket.se/download/18.614394bd171bb7d771b1368/1591623737419/pdf6774.pdf>

<https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/ovriga-publikationer/2020/utbildning-under-paverkan-av-coronapandemin---grundskola/>

---

¹² <https://gubox.app.box.com/s/8hj5g6r3wwnlnlnaxrhj0o6vt3irjfvw> 2021-01-21

<https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/ovriga-publikationer/2020/utbildning-under-coronapandemin---gymnasieskola/>

<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/nyheter/ny-rapport-utbildning-under-paverkan-av-coronapandemin-i-gymnasieskolan/>

<https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/ovriga-publikationer/2020/skolhuvudmans-utmaningar-och-mojligheter-under-corona-pandemin/>

<https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/nyhet/coronapandemin-och-utbildning-ur-ett-jamstalldhetsperspektiv>

<https://samverkan.regionsormland.se/lhu2020>

<https://www.skolfi.se/forskningssammanstallningar/skolforskningstinstitutet-sammanfattar-och-kommenterar/att-lara-pa-avstand/>

<https://www.delmos.se/wp-content/uploads/2020/12/ART6-A%CC%8Astrand-WCAG.pdf>

<https://gubox.app.box.com/s/8hj5g6r3wwlnlnaxrhj0o6vt3irjfvw>

Klipp om temat (finns ej presenterat i sammanställningen):

<https://urplay.se/program/218941-ur-samtiden-sveriges-vag-genom-pandemin-digitalisering-inom-skolan-efter-pandemin>

<https://www.spsm.se/kurser--aktiviteter/frukostseminarier/utbildningsminister-anna-ekstrom-gastar-lunchseminarium/>